

Buletin Informativ 8-15 iunie 2018

CUPRINS

DELEGAȚIA CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE DIN CADRUL COE S-A ÎNTÂLNIT CU CALM!.....	2
DOMENIUL DEMOCRAȚIEI ȘI AUTONOMIEI LOCALE A LIPSIT DIN VIZORUL TUTUROR GUVERNĂRIILOR, DIN ACEST MOTIV NICI ÎN ALTE DOMENII NU S-AU PREA ÎNREGISTRAT PROGRESE.....	4
EXEMPLE DE CREȘTERE ECONOMICĂ AU FOST PREZENTATE ÎN GEORGIA.....	9
IA START CONCURSUL DE PRE-SELECTARE A COMUNITĂȚILOR PENTRU PROGRAMUL COMUNITATEA MEA.....	11
CALM A PARTICIPAT LA CONFERINȚA CONSILIULUI EUROPEAN AL MUNICIPALITĂȚILOR ȘI REGIUNILOR EUROPENE DIN BILBAO, SPANIA!.....	12
PROBLEME DE MEDIU DISCUTATE DE CALM ȘI MIȘCAREA ECOLOGISTĂ DIN MOLDOVA.....	13
PATRU PROIECTE INTER-COMUNITARE, VOR FI FINANȚATE ÎN CADRUL PROIECTULUI MIDL. BENEFICIARI - PESTE 60.000 DE CETĂȚENI.....	15
LOCUITORII SATULUI BĂHRINEȘTI, FĂLEȘTI CONECTAȚI LA UN NOU SISTEM DE APEDUCT.....	16
„GRUPURI DE INIȚIATIVĂ LOCALĂ” – CREATE LA UNGHENI ȘI ȘTEFAN-VODĂ. CE REPREZINTĂ ACESTE.....	17
O NOUĂ GRĂDINIȚĂ RENOVATĂ CU SPRIJINUL FINANCIAR AL ROMÂNIEI LA CIULUCANI, TELENEȘTI.....	18
COMISIA REGIONALĂ SECTORIALĂ A DISCUTAT DESPRE PROIECTELE IMPLEMENTATE ÎN DOMENIUL APROVIZIONĂRII CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN REGIUNEA CENTRU.....	20
VIZITĂ DE INSPECTARE A ȘANTIERULUI DE REABILITARE A INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT PE TRASEUL UNGHENI – CETIRENI - ALEXEEVCA.....	22
RAPORTUL PRIVIND STAREA ACTUALĂ ÎN SECTORUL ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE, PREZENTAT MEMBRILOR COMISIEI DE SPECIALITATE A CRD NORD.....	23
ADR SUD MONITOREAZĂ PROIECTELE DIN RAIONUL CĂUȘENI FINANȚATE DIN SURSELE FNDR.....	25

DELEGAȚIA CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE DIN CADRUL COE S-A ÎNTÂLNIT CU CALM!

În cadrul vizitei de monitorizare pe care a efectuat-o în Republica Moldova, miercuri, 13 iunie, curent, delegația Congresului Autorităților Locale și Regionale din cadrul Consiliului Europei (CoE) a avut o întrevedere cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM).

Scopul vizitei a fost evaluarea stării democrației locale în Republica Moldova.

Membrii delegației CoE s-au interesat și de alegerile locale care au avut loc recent în capitală, dar și în alte câteva localități ale republicii, menționând că rezultatele scrutinului din Chișinău au fost o surpriză și pentru ei.

Tergiversarea procesului de investire a primarului ales în Chișinău a fost un alt subiect abordat, în condițiile în care în localitățile rurale acest proces durează 1-2 zile.

Una dintre constatările celor prezenți a fost că nu se ține cont de recomandările Congresului Autorităților Locale și Regionale al CoE. Mai mult decât atât, există restanțe la fiecare capitol din Foaia de Parcurș. Recomandările CoE sunt necunoscute de către unele autorități ale statului, dar și de către sistemul judiciar.

Potrivit președintelui CALM Tatiana Badan, sunt de apreciat câteva inițiative ale Guvernului de a se întruni cu reprezentanții APL, s-a decis stoparea lichidării Comisiei Paritare și refacerea acesteia. „Constatăm o anumită deschidere pentru dialog din partea unor ministere, percepția generală însă este că deocamdată totul rămâne la nivel declarativ.”

Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a menționat că adesea se confundă transparența cu consultarea, iar faptul că un act sau altul este publicat pe site-urile specializate este considerat a fi suficient pentru un proces transparent de luare a deciziilor. „În unele chestiuni CALM este

consultat, în altele, importante nu. Are loc o consultare selectivă, fără un caracter sistematic și permanent."

Primarul de Cimișlia Gheorghe Răileanu a fost de părere că noi trăim în două lumi paralele: pe de o parte Congresul Autorităților Locale și Regionale al CoE și APL din Republica Moldova – profesioniști care au fost școlarizați la Strasbourg, pe de altă parte sunt unii reprezentanți ai APC și ai organelor de control care nu cunosc ce înseamnă autonomie locală.

Potrivit fostului primar de Chișinău Dorin Chirtoacă, suspendarea din funcție a aleșilor locali rămâne a fi lovitura față de care nu există nicio apărare. „Avem sute de dosare penale deschise pe numele primarilor fără finalitate."

Lipsa juriștilor în cadrul majorității primăriilor, salarizarea precară din domeniu, dar și faptul că doar în Primăria Chișinău există direcție de audit au fost, de asemenea, teme de discuție în cadrul întrunirii.

Potrivit raportorilor CoE, raportul de monitorizare „Situția democrației locale și gradul de implementare a documentelor de politici în domeniul descentralizării", elaborat de CALM și IDIS „Viitorul" va constitui o sursă de informare obiectivă la formarea concluziilor privind monitorizarea democrației locale din Republica Moldova.

Reprezentanții CoE s-au interesat dacă se fac presiuni asupra CALM și dacă sunt primari care, fiind supuși unor presiuni au părăsit Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Membrii CALM au menționat că nu s-a reușit acest lucru, excepție fiind cazul primarului de Orhei. Totuși, prin intermediul consilierilor locali se fac anumite presiuni pentru a boicota CALM, s-au făcut și unele încercări de a defăima conducerea CALM, dar Congresul Autorităților Locale din Moldova rămâne o forță unitară. Reprezentanții Republicii Moldova au subliniat că rolul delegației CoE este extrem de important pentru țara noastră, iar autoritățile centrale ale statului țin cont de ceea ce se spune la Strasbourg. Totodată, s-a solicitat raportorilor ca în procesele penale ale aleșilor locali din RM să fie prezenți la ședințe și reprezentanți ai CoE.

Raportorii CoE au îndemnat primarii să rămână uniți în cadrul CALM, deoarece doar așa vocea lor va fi puternică și au pledat pentru instituirea unui program de școlarizare a persoanelor care vin în APL, dar și pentru continuarea procesului de descentralizare, care va reduce controlul asupra APL.

Departamentul de Comunicare al CALM

**DOMENIUL DEMOCRATIEI ȘI AUTONOMIEI LOCALE A LIPSIT DIN VIZORUL TUTUROR
GUVERNĂRILOR, DIN ACEST MOTIV NICI ÎN ALTE DOMENII NU S-AU PEA ÎNREGISTRAT
PROGRESE**

Zilele acestea s-a desfășurat o vizită de monitorizare a Congresului Autorităților Locale și Regionale a Consiliului Europei în Republica Moldova. Despre sarcina și scopul acestei misiuni s-a discutat în cadrul emisiunii Regionalii de la TV 8 cu președintele Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și primarul de Selemet, Cimișlia Tatiana Badan și cu directorul executiv al CALM Viorel Furdui.

Dna Tatiana Badan, în calitate de președinte al unei organizații importante, care unește peste 800 de primării, spuneți-ne de ce este importantă această vizită a reprezentanților CoE și ce așteptări aveți DVS. de pe urma acestei monitorizări?

Tatiana Badan: Delegația Comitetului de monitorizare a Congresului Puterilor Locale și Regionale din Strasbourg a Consiliului Europei are o misiune foarte importantă în Republica Moldova, pe segmentul ce vizează evoluția și starea de lucruri în administrația publică locală, în domeniul democrației locale. Misiunea aceasta este necesară pentru ca noi să putem evalua la ce etapă suntem când vorbim de reformele pe domeniul local, să constatăm problemele care există și împreună cu CoE să putem să analizăm în ce măsură am reușit să implementăm recomandările și angajamentele asumate de RM în fața Consiliului Europei și ce urmează să întreprindem pentru a schimba lucrurile.

Dle Viorel Furdui, am avansat la capitolul autonomie locală și descentralizare?

Viorel Furdui: Starea democrației locale, ceea ce se întâmplă în domeniul APL, al descentralizării și tot ceea ce înseamnă dezvoltarea locală este un subiect de aceeași importanță ca și starea în domeniul justiției, în domeniul drepturilor omului, mass-media și alte domenii problematice, acolo unde partenerii de dezvoltare ai RM așteaptă schimbări. **Așa s-a întâmplat că domeniul democrației locale până recent s-a aflat în umbra unor alte probleme, cum ar fi statul de drept**

și democrația din RM. Credem că aceasta a fost o mare greșală din partea tuturor actorilor care au ignorat acest domeniu, pentru că noi vedem că toate eforturile care s-au depus și se depun pentru a avansa în orice domeniu: justiție, economie, finanțe, social, educație ș.a.m.d. nu prea dau rezultate, iar una din cauze este că noi, din păcate, pe parcursul acestor peste 20 de ani așa și nu am putut să construim un sistem administrativ descentralizat, nu am putut demonopoliza economia, nu am putut descentraliza finanțele publice și nu am avut încredere în cetățenii noștri sau în comunitățile noastre locale. În fond, democrația locală, descentralizarea înseamnă cât mai multă încredere în cetățeni și reprezentanții lor, care sunt APL. În opinia noastră acesta este unul din elementele centrale care trebuie regândit în prezent și care nu ne-a permis să avansăm.

Ați menționat despre încrederea în APL. Atunci când cetățeanul vine la primărie și cere să i se rezolve o anumită problemă, primăria spune că nu are bani pentru că finanțele publice nu sunt descentralizate. Am observat că reprezentanții partidului de la guvernare umblă prin sate și soluționează aceste probleme. Părerea mea este că se încearcă înlocuirea în teritoriu a APL cu structurile de partid, ceea ce este un lucru grav.

Tatiana Badan: În RM, fără o autonomie locală, fără o guvernare puternică și eficientă nu vom putea niciodată soluționa problemele cetățeanului. Fără descentralizare nu este posibil să asigurăm o guvernare eficientă. Sunt primar la al patrulea mandat și mă gândesc că nu mai am timp și sănătate să tot aștept aceste reforme, aceste schimbări ale întregului sistem de guvernare locală, pentru că de fiecare dată, după fiecare alegeri locale, noi, APL, cerem această descentralizare, cerem mecanismele prin care am putea asigura cetățeanului servicii de calitate, ca acesta să nu depindă de un partid politic. Partidele politice trebuie să se ocupe de elaborarea unor politici la nivel de țară, iar acestea să fie consultate cu cetățenii. **Noi, primarii, nu avem aceste pârghii, mecanisme, cetățeanul vine în fața noastră și noi trebuie să inventăm soluții la problemele lor. Pe de altă parte, multe acte normative existente se contrazic și totodată există presiuni mari asupra primarilor, știți că pentru orice virgulă și se poate deschide dosar. CoE împreună cu această structură importantă – Congresul Puterilor Locale și Regionale vine în sprijinul nostru. Există recomandarea 322 din 2012 cu mai multe prevederi pe care autoritățile centrale trebuia să și le asume și să le realizeze, dar din păcate, aproape nimic nu a fost realizat.** Astăzi avem în vizită această misiune și noi nu am prea putut spune multe lucruri deoarece înțelegem că pentru a avea rezultate bune este nevoie de un dialog instituționalizat cu APC.

La ora actuală, există dialog între CALM și APC?

Tatiana Badan: Cred că și colegii mei care au participat la această emisiune au vorbit despre acel succes mai mic sau mai mare înregistrat de CALM și APC în 2016. Când a existat comunicare am avut și rezultate. Nu au fost rezultatele CALM, dar au fost resimțite de cetățeni. Iată de ce este important să avem un dialog permanent, instituționalizat cu APC. Am început să discutăm despre formatul acestui dialog, suntem încă la etapa de definitivare a acestuia, în opinia mea acest proces se târăgănează, nu știu din ce motive, deși ar trebui să urgentăm această procedură formală, ca să putem să ne întrunim și să discutăm despre restanțele înregistrate pe care le avem în Foaia de Parcurș, dar și la recomandările CoE.

La 1 februarie a avut loc o adunare mare a primarilor cu Guvernul, atunci premierul a spus că va iniția dialogul cu fiecare primar în parte și că el nu recunoaște dialogul instituționalizat cu CALM în cadrul acestei Comisii Paritare.

Viorel Furdui: Nu a fost chiar așa. Au fost unele interpretări despre cum ar vedea APC acest dialog, noi am avut și discuții între CALM și conducerea Guvernului, în frunte cu premierul Pavel Filip. Am ajuns la un consens în ceea ce privește faptul că trebuie păstrată Comisia Paritară, că trebuie creat un grup de lucru care ar asigura o interacțiune operativă pe diferite probleme ale APL. Doar că toate aceste lucruri trebuie urgentate. Revenind la importanța vizitei delegației CoE, instrumentul principal prin care CoE încearcă să ajute statele –membre să rezolve problemele din domeniul democrației locale sunt aceste rapoarte de monitorizare și recomandări concrete și punctuale pe toate subiectele sensibile. Pe parcursul anilor CoE a alcătuit o metodologie a unor astfel de rapoarte în care obligatoriu sunt incluși toți actorii: Guvernul, Parlamentul, opoziția, APL, guvernarea, societatea civilă, ș.a.m.d. Este practic imposibil să ascunzi ceva, sau să interpretezi într-un alt mod anumite lucruri. Din păcate, toate guvernările de la noi au încercat să exploateze acest lucru în interes propriu, având o viziune pe termen foarte scurt. Istoria însă ne-a arătat că aceste încercări au eșuat și noi, la nivel de țară am avut de suferit permanent. **Această vizită de studiu se va încheia cu un raport privind modul cum au fost implementate angajamentele RM. Am avut rapoarte și recomandări ale CoE în 2005 prin care s-a constatat o situație destul de gravă. În 2012, aceeași delegație de monitorizare a constatat că de fapt ea trebuie să reitereze aceleași constatări pe care le-a făcut în 2005. Am ajuns în 2018, avem recomandarea nr. 411 prin care raportorii, punând accent pe situația generală în domeniul democrației locale, dar și pe controlul și presiunile asupra APL să constate că situația nu s-a îmbunătățit, iar la unele capitole chiar s-a înrăutățit. În opinia noastră, din vizorul tuturor guvernărilor care au fost până acum domeniul democrației și autonomiei locale a lipsit, nu s-a bucurat de suficientă atenție.** Din această cauză, partenerii de dezvoltare ai RM se uită cam straniu la noi pentru că noi promitem, dar nu facem mai nimic.

A fost o inițiativă a UTA Găgăuzia de a face schimbări în legislație ca să permită APL să majoreze salariile. La ce etapă este această inițiativă?

Tatiana Badan: Noi de nenumărate ori am insistat să discutăm cu ministerul de Finanțe despre acest subiect, au fost și anumite promisiuni. Vorbim de Legea Finanțelor Publice Locale care este învechită și modificată în 2015 aducea un pic de autonomie APL doar în cazul în care urma a doua etapă a reformei și a strategiei de descentralizare. A doua etapă de consolidare a bazei fiscale și îmbunătățirea sistemului financiar la nivel local însă s-a blocat. Și aici e vorba de o restanță a unui angajament luat de Guvernul central. Și pentru că a doua etapă a fost blocată nu putem avansa. Fără o autonomie financiară noi nu vom putea schimba lucrurile. Ca să le schimbăm însă e nevoie de același dialog instituționalizat. **Unii consideră că dialogul este atunci când un ministru vorbește cu un primar, dar CALM vine întotdeauna cu expertiză, cu soluții, cu propuneri la fiecare etapă a reformelor și implementarea acestor angajamente. Suntem un partener deschis pentru Guvern pentru a putea aduce schimbări. Din păcate, nu întotdeauna suntem auziți.**

Totodată, la ultimele alegeri locale s-a demonstrat că nu prea s-au găsit oponenți ai candidaților, chiar dacă sondajele arată că la capitolul încredere APL se bucură de cea mai mare încredere după biserică. Eu cred că APL din Republica Moldova sunt eroi naționali care muncesc cu salarii de nimic, cu controale excesive, fiind adesea intimidati. Noi trebuie să schimbăm lucrurile, iar pentru aceasta este important să avem un dialog permanent, instituționalizat cu Guvernul, să găsim soluții, să încurajăm oamenii ca ei să aducă plus valoare în dezvoltarea statului, dar nu să plece.

Viorel Furdui: Remunerația în APL este unul din subiectele menționate drept problematice de mai mulți ani și este inclus inclusiv în Foia de Parcurș din 2016, dar și în recomandarea 322 care acum sunt monitorizate în ce măsură au fost implementate. Experții CoE au constatat de mai mult timp că în RM posibilitățile APL la acest capitol sunt limitate, ceea ce contravine Cartei Europene a autonomiei locale care oferă dreptul APL să decidă, în mare parte, această problemă. În practică ne-am confruntat cu o neînțelegere a acestei probleme din partea colegilor din administrația centrală care ne spun că acestea sunt cerințele Fondului Monetar, că nu sunt resurse, ș.a. **Atunci când discutăm despre autonomie locală, în special când e vorba de finanțe noi întotdeauna menționăm că în privința acestui domeniu trebuie să se țină cont de faptul că APL, în mare parte, au o autonomie financiară locală și au resurse proprii de venit. Astfel, ar trebui să li se dea toată libertatea în ceea ce privește stabilirea diferitor adaosuri, premii, alte facilități salariale pentru staful lor din cadrul primăriilor, pentru a putea avea o politică proprie de cadre la nivel local.** În prezent noi nu avem această posibilitate și am observat că o mare problemă în acest domeniu este faptul că încă mai trăim după regulile unui stat excesiv de centralizat, așa cum era în Uniunea Sovietică, unde exista o ierarhie de sus în jos, de parcă nu am avea de mai mult de două decenii Constituție, Legi cu privire la APL, descentralizare, care prevăd foarte clar că APL beneficiază de autonomie locală organizațională, funcțională, financiară, patrimonială. Aceste elemente dau dreptul APL să aibă o politică proprie de cadre și salariale. Legea 355, care stabilește mărimea acestor salarii este depășită, nu este corelată nici cu Constituția, nici cu Carta Europeană a autonomiei locale. Am impresia că se pornește de la principiul că APL se află în subsolul ierarhiei funcțiilor publice într-un stat, deși Legile ne spun că între APL și APC nu există subordonare, ș.a.m.d.

Care sunt așteptările CoE față de competențele CALM?

Viorel Furdui: În toate țările civilizate care au avansat pe domeniul democrației locale, deoarece ea stă la baza oricărei alte democrații, de zeci, poate chiar sute de ani sunt stabilite niște relații între nivelul local și cel central. Acolo nu se discută separat cu 800 de primari, dar se discută instituționalizat, permanent, sistemic, cu asociațiile reprezentative, pe domenii, deoarece problematica este extrem de complexă, ea implică foarte multe aspecte care necesită expertiză, experiență în ambele părți. În Carta Europeană se menționează despre dialogul efectiv între APC și APL, prin intermediul asociațiilor reprezentative. Împreună cu colegii de la Congresul Puterilor Regionale și Locale al CoE am constatat o problemă foarte mare la care credem că și Guvernul va atrage atenția și anume faptul că aceste recomandări ale Cartei Europene a autonomiei locale, care vin din partea CoE nu sunt cunoscute de către factorii decizionali din Republica Moldova. Adesea este interpretat ce înseamnă dialog efectiv. Unii consideră că este suficient să postezi pe

site-ul unei instituții publice un proiect de Lege și deja există dialog, pe când CoE a emis o interpretare pe această temă – o rezoluție prin care explică pas cu pas ce înseamnă într-adevăr un dialog (faptul că este nevoie de a discuta în permanență, la nivel conceptual, nu atunci când proiectul este deja elaborat). Noi deja ne confruntăm cu asemenea probleme, la ministerul Finanțelor se discută Legea cu privire la sistemul unic de salarizare, iar CALM nu a fost invitat să participe la dezbateri. Reforma administrației publice locale este un alt exemplu când CALM nu a fost consultat, ș.a.m.d.

Tatiana Badan: Anul 2016, atunci când am avut un pic de dialog cu APC a demonstrat că putem avea rezultate și în Republica Moldova. Este important să renunțăm la această mentalitate veche că doar cel ce este sus ia decizii. Colegii din asociația din Lituania ne spuneau că la ei orice act normativ în fază inițială se discută cu asociația primarilor și tocmai după această etapă proiectul de Lege este dezbătut pe larg în societate, pentru ca până la urmă să fie adoptată o Lege bună. Noi primim aceste avize când deja nu mai poți schimba nimic. Sperăm totuși că acest mecanism permanent de comunicare cu APC va funcționa în cel mai scurt timp, blocajul va dispărea și vom putea veni cu expertiza CALM, astfel încât cetățenii să poată resimți schimbările în bine.

Emisiunea poate fi vizionată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=4483&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/Domeniul-democratiei-i-autonomiei-locale-a-lipsit-din-vizorul-tuturor-guvernurilor-din-acest-motiv-nici-in-alte-domenii-nu-s-au-prea-inregistrat-progrese>

EXEMPLE DE CREȘTERE ECONOMICĂ AU FOST PREZENTATE ÎN GEORGIA

În perioada 12-14 iunie expertul CALM Octavii Ivanov, primarul orașului Taraclia Serghei Filipov și reprezentantul ADR Centru Ala Bragoișev au participat la trainingul „Poziționarea strategică și marketingul teritoriului” din cadrul proiectului Uniunii Europene „Primari pentru Creștere Economică”. Evenimentul a avut loc în Georgia, Tbilisi, participanți fiind reprezentanți din Belarus, Azerbaidjan și Republica Moldova.

Temele dezbătute în cadrul seminarului au fost dezvoltarea și creșterea potențialului economic al teritoriilor, al APL; crearea de imagine și tendința în domeniul poziționării și branding-ului; realizarea unei strategii de marketing în cadrul municipalităților; atragerea investițiilor în municipalități, promovarea investițiilor și dezvoltarea turismului. Ca finalitate, în cadrul training-ului a fost elaborat un draft al unei strategii de marketing din punct de vedere al APL.

Potrivit expertului CALM Octavii Ivanov, în celelalte țări participante zonele economice libere sunt realizate într-o măsură mai mică decât în Republica Moldova, deoarece statul nostru nu dispune de bogății naturale precum Azerbaidjanul, sau de potențial economic industrial ca Belarus. „Republica Moldova are mai multă nevoie de stimulenți externi și noi tehnologii pentru o creștere economică sustenabilă, ca să îmbunătățească climatul de afaceri, iar zonele economice libere sunt un instrument care permit acest lucru. Avem deja experiențe în Republica Moldova în ceea ce privește crearea parcurilor industriale și a zonelor economice libere, iar APL sunt cei mai importanți actori în acest proces, în colaborare cu Ministerul Economiei.”

Un exemplu interesant în acest sens este cel al orașului Taraclia. Primarul Serghei Filipov a vorbit participanților la training despre cum a fost creată zona economică liberă în regiunea lor. „La moment, Primăria orașului Taraclia lucrează cu compania internațională Nike, care produce îmbrăcăminte sportivă, demarând procesul de atragere a acestui investitor în zonă.”

Octavii Ivanov a menționat că un alt exemplu este primăria orașului Edineț care a creat zona economică liberă și a atras câțiva rezidenți importanți, unul dintre ei are la moment o investiție de aproximativ 20 de milioane de euro. „Este o cifră impunătoare pentru Edineț, care a dezvoltat exportul la nivel regional, această investiție a deschis locuri noi de muncă, a mărit baza fiscală a municipalității, dar și a creat alte oportunități pentru dezvoltarea economică locală. De când a apărut acest rezident și a început să cumpere fructe, în deosebi mere, prețul acestora a crescut de trei ori. Anii anteriori fermierii noștri vindeau merele cu 70-80 de bani, astăzi prețul este de 3-3,5 lei pentru un kg de mere pentru suc, ceea ce constituie un suport foarte mare pentru agenții economici locali din toată regiunea, deoarece această fabrică de sucuri deservește 4-5 raioane din apropierea municipiului Edineț.”

Un alt subiect abordat în cadrul seminarului a fost modalitatea de dezvoltare economică prin turism. Expertul CALM a adus exemplul Georgiei care și-a dezvoltat acest domeniu, turismul în Tbilisi devenind o sursă importantă de venit în economia locală, inclusiv pentru primăria Tbilisi, dar este și o oportunitate excelentă pentru întreprinderile mici și mijlocii de a-și dezvolta serviciile.

În luna iulie, curent, pentru toți participanții inițiativei Uniunii Europene „Primari pentru creșterea economică va avea loc un seminar similar la Chișinău. În Republica Moldova sunt circa 20 de primării care au aplicat la acest program de creștere economică.

Departamentul de Comunicare al CALM

IA START CONCURSUL DE PRE-SELECTARE A COMUNITĂȚILOR PENTRU PROGRAMUL COMUNITATEA MEA

Programul Comunitatea Mea, al cărui partener strategic este CALM, finanțat de USAID și implementat de IREX Moldova anunță concursul de pre-selectare a comunităților din Moldova. Scopul programului este de a consolida capacitățile autorităților publice locale pentru a deveni mai eficiente, transparente și responsabile față de cetățeni și pentru a dezvolta capacitățile de a răspunde la necesitățile acestora.

Proiectul Comunitatea mea presupune suport pentru APL și include patru componente:

1. Investițiile capitale pentru îmbunătățirea serviciilor locale;
2. Politici naționale în domeniul descentralizării APL;
3. Participarea populației în luarea deciziilor la nivelul APL;
4. Consolidarea capacităților APL.

Este un proiect cu unul dintre cele mai mari bugete din toată istoria RM și constituie circa 22 de milioane de dolari. Beneficiarii vor fi circa 100 de comunități locale.

Comunitățile interesate de a participa sunt invitate să completeze formularul de pre-aplicare (în română sau rusă) și să-l expedieze pe adresa electronică cm@irex.org – până la 15 iulie 2018. Pentru mai multe informații despre Programul Comunitatea Mea accesați [pagina de Facebook – Programul Comunitatea Mea](#).

Formularele pot fi descarcate aici accesînd următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=4481&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/la-start-concursul-de-pre-selectare-a-comunitatilor-pentru-Programul-Comunitatea-Mea>

CALM A PARTICIPAT LA CONFERINȚA CONSILIULUI EUROPEAN AL MUNICIPALITĂȚILOR ȘI REGIUNILOR EUROPENE DIN BILBAO, SPANIA!

O delegație a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a participat, în perioada 11-13 iunie, curent, la ședința Consiliului Politic al Consiliului European al Municipalităților și Regiunilor Europene (CEMR) și la Conferința anuală a CEMR cu genericul „Egalitatea, Diversitatea și Incluziunea.”

Conferința este dedicată problemelor în democrație și autonomie locală, participare, drepturilor omului, precum și aspectelor sociale de funcționare a APL, angajarea în câmpul muncii, nediscriminarea, migrația, egalitatea de gen, etc.

Edilul de Capaclia Alexei Busuioc a vorbit la ședința Consiliului Politic CEMR despre relațiile dintre APL și APC și necesitatea consolidării rolului APL în implementarea politicilor de dezvoltare, precum și despre importanța cooperării descentralizate dintre APL din diferite țări-membre ale Consiliului Politic CEMR.

Membrii delegației Republicii Moldova au avut întrevederi cu colegi din România, Letonia și alte țări.

Consiliul European al municipalităților și Regiunilor (CEMR) este cea mai veche și mai mare asociație europeană a autorităților locale și regionale. Este singura organizație care reunește asociațiile naționale ale autorităților locale și regionale din 41 de țări europene și reprezintă, prin intermediul lor, toate nivelurile de teritorii - locale, intermediare și regionale.

De la crearea sa în 1951, CEMR promovează construirea unei Europe unite, pașnice și democratice bazate pe autonomia locală, respectarea principiului subsidiarității și participarea cetățenilor

Activitatea CEMR este organizată în jurul a doi piloni principali:

1. Influențarea politicilor și a legislației în toate domeniile care au un impact asupra municipalităților și regiunilor europene;
2. Asigurarea unui forum de dezbatere între autoritățile locale și regionale, prin intermediul asociațiilor lor reprezentative la nivel național.

CEMR este, de asemenea, secțiunea europeană a organizației mondiale a Orașelor și Administrațiilor Locale Unite (UCLG), prin care reprezintă administrația locală și regională europeană pe scena internațională.

CEMR reprezintă 60 asociații membre, 130000 autorități locale și mai mult de șase decenii de experiență. CALM este membru activ al CEMR din 2014.

Departamentul de Comunicare al CALM

PROBLEME DE MEDIU DISCUTATE DE CALM ȘI MIȘCAREA ECOLOGISTĂ DIN MOLDOVA

Viorel Furdui, director executiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și Alecu Reniță, președintele Mișcării Ecologice din Moldova au avut o întrevedere luni, 11 iunie, curent, la sediul CALM.

Modalitățile de conservare și îngrijire a patrimoniului natural, educația ecologică a APL, necesitatea informării și instruirii acestora privind evacuarea deșeurilor, PLAM (Planuri Locale de Acțiuni de Mediu), gestionarea corectă a apelor, solurilor și pădurilor din comunitățile locale, organizarea unui front comun pentru a stopa construcția a șase baraje pe Nistru s-au regăsit printre principalele subiectele ale discuției.

Potrivit lui Alecu Reniță, avem o atitudine colectivă nepăsătoare față de tot ceea ce înseamnă mediul înconjurător și natură, nu avem nicio înțelegere la nivel local și național despre cum ar

trebuie să protejăm și să utilizăm corect resursele acvatice, iar acest lucru în condițiile schimbărilor climatice va produce urmări catastrofale chiar pentru generațiile de astăzi, dacă nu se ia atitudine în timp util. Președintele Mișcării Ecologiste din Moldova este de părere că APL ar avea un rol important în ceea ce privește informarea și educația ecologică a comunităților locale, protecția și managementul durabil al resurselor naturale, administrarea ecologică a teritoriului localităților și diminuarea problemelor de mediu la nivel de comunitate.

Viorel Furdui și-a manifestat toată deschiderea pentru colaborarea cu Mișcarea Ecologistă din Moldova în vederea elaborării unei platforme comune în vederea instruirii ecologice a APL, a educației comunităților locale în spiritul principiilor dezvoltării durabile, a sensibilizării și informării APL privind cauzele și efectele devastatoare ale neglijării naturii și stabilirii unor priorități în ceea ce privește schimbarea atitudinii comunităților privind patrimoniul natural, resursele acvatice, dar și a protejării mediului înconjurător în general.

La finalul întrevederii s-a stabilit semnarea unui Acord de Colaborare între CALM și Mișcarea Ecologistă din Moldova ce ar avea în prim plan acțiuni ce ar contribui la informarea, educarea și conștientizarea comunităților locale pentru a se implica plener în conservarea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător.

Departamentul de Comunicare al CALM

**PATRU PROIECTE INTER-COMUNITARE, VOR FI FINANȚATE ÎN CADRUL PROIECTULUI MIDL.
BENEFICIARI - PESTE 60.000 DE CETĂȚENI**

Autoritățile locale și migranții plecați din 13 localități își unesc eforturile pentru a realiza patru proiecte intercomunitare inovative. Guvernul Elveției oferă granturi pentru dezvoltarea durabilă a localităților cu implicarea originarilor plecați, în cadrul proiectului „Migrație și dezvoltare locală” (MiDL), implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova.

Cele patru proiecte de cooperare intercomunitară au fost selectate în bază de concurs, la care au participat 17 grupuri de localități, având ca lideri localitățile partenere ale proiectului MiDL.

Una din inițiativele care a obținut finanțare este dezvoltarea traseului turistic „Dor de Codru” în localitățile Ciorești, Micleușeni și Dolna.

„Localitățile din zona Codrilor au condiții benefice sănătății, locuri pitorești și meșteri populari care sunt adevărate atracții pentru turiști. Prin crearea unui traseu turistic, oamenii din cele trei localități vor valorifica ocupațiile lor de bază și lucrurile frumoase pe care le au în preajmă. Este o cale de a dezvolta comunitatea și a asigura surse de venit stabile și de perspectivă”, spune Valeriu Guțu, primarul comunei Ciorești.

Un alt proiect prevede crearea serviciului intercomunitar de pompieri voluntari, care va deservi localitățile Brânza, Vadul lui Isac și Colibași.

„Cele trei sate sunt amplasate la mijlocul traseului național Cahul-Giurgiulești. În cazul izbucnirii unor incendii, echipajele din orașul Cahul pot interveni abia după 30 minute de la apel, timp prețios în asemenea situații. Având un asemenea serviciu la nivel local, voluntarii vor interveni prompt în cele trei localități”, spune Victoria Matveev, persoană responsabilă de domeniul migrației, primăria Colibași.

Locuitorii din Cărpineni, Mingir și Negrea vor avea un sistem modern de gestionare a deșeurilor, iar pentru persoanele în etate, vulnerabile din Copceac, Cairaclia, Novosiolovca și Aluatu din UTA Găgăuzia și Taraclia va fi amenajat un centru de plasament.

Fiecare dintre cele patru grupuri de localități va beneficia de granturi a câte 50.000 USD, oferite de Guvernul Elveției. Suplimentar, autoritățile locale vor aloca 106,5 mii USD și identifica alte surse de finanțare în sumă de 267,9 mii USD, iar băștinașii plecați din cele 13 comunități, vor contribui cu 15,2 mii USD. Astfel, până la finele anului curent, vor fi implementate patru proiecte cu un buget total de 589,6 mii USD.

Pe lângă dezvoltarea localităților, aceste inițiative contribuie la o mai bună coeziune dintre băștinașii plecați, autorități și populația locală.

Sursa: bani.md

LOCUITORII SATULUI BĂHRINEȘTI, FĂLEȘTI CONECTAȚI LA UN NOU SISTEM DE APEDUCT

Circa 500 de gospodării din satul Băhrinești, raionul Florești, vor avea apă potabilă la robinet, grație noului sistem de apeduct cu lungimea de 23,3 km. Recepția lucrărilor a avut loc joi, 14 iunie, transmite IPN.

Deocamdată, la apeduct sunt conectate 240 de gospodării. În perioada următoare, administrația publică locală urmează să conecteze și celelalte gospodării din localitate. Livrarea apei va începe la 1 iulie.

Lucrările de construcție și montaj a apeductului au fost lansate în august 2017. Costul proiectului este de 8,32 milioane de lei, bani alocați din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională.

Sursa: ipn.md

„GRUPURI DE INITIATIVĂ LOCALĂ” – CREATE LA UNGHENI ȘI ȘTEFAN-VODĂ. CE REPREZINTĂ ACESTEA

Republica Moldova este o țară veșnic în tranziție cu o economie fragilă, care a înregistrat urcușuri și coborâșuri. În spațiul rural au existat oportunități de afaceri, care ar fi favorizat salturi și mai mari, dar acestea nu sunt sesizate de către populația Republicii Moldova. O soluție este crearea grupurilor de acțiune locală, care prin eforturi comune ale mai multor localități creează oportunități de dezvoltare. Este opinia exprimată în cadrul emisiunii ["15 minute de realism economic"](#) de către directorul de programe de la IDIS Viitorul, Viorel Chivriga, informează Provincial.

Potrivit unui comunicat al IDIS Viitorul, în localitățile rurale există progrese, dar nu în maniera în care să contribuie la bunăstarea cetățenilor. Climatul de afaceri șchiopătează, iar businessul preferă Chișinăul și localitățile urbane dezvoltate. Or, UE oferă Republicii Moldova experiența sa de creare a grupurilor de acțiune locală, care contribuie la dezvoltarea comunităților prin atragerea finanțărilor și a businessului străin. "Grupurile de Inițiativă Locală" (GAL 10 – 100 mii persoane), este un model cu succes implementat de statele comunitare", a spus Viorel Chivriga.

IDIS Viitorul, în cadrul unui program, împreună cu partenerii estonieni și locali, și cu suportul Ministerului de Externe din Estonia au creat două GAL-uri, unul la Ungheni și altul la Ștefan-Vodă.

„Ambele Grupuri de Acțiune Locală reprezintă vaste teritorii situate în zone deosebit de pitorești, străbătute de importante drumuri naționale, în apropierea unor vămi internaționale cunoscute, care se confruntă însă cu acute probleme legate de subfinanțare a infrastructurii de drumuri și tehnologii învechite de producție agricolă, indicatori social-economici în degradare, numeroase inegalități care stimulează depopularea rapidă a localităților, accesul limitat la servicii, de educație restrânse, investiții insuficiente în educație, competitivitate", a afirmat directorul de programe.

Cele două GAL își propun să promoveze obiectivul atragerii de resurse publice și private, experiență, expertiză, tehnologii în reanimarea economiei locale, modernizarea infrastructurii, dezvoltarea unei game mai largi de servicii publice de calitate, promovarea exporturilor locale, valorificarea potențialului și caracteristicilor identitare ale arealelor în serviciul comunităților și a dezvoltării durabile (dezvoltarea turismului rural, recreativ, religios, nostalgic, sportiv, promovarea mărcilor comerciale și a brandurilor locale, meșteșugurilor și obiceiurilor localnice, promovarea regiunilor pe plan național și internațional).

„Experiența constituirii Subregiunii ”Cula” vorbește clar despre necesitatea unor noi instrumente de politici spațiale de revitalizare a zonelor defavorizate sub aspect economic și social – parte din Strategia Națională de Dezvoltare Regională. Subregiunile ”Cula” și ”Lunca Nistrului dispun de un potențial excelent de producere și comercializare a produselor agroalimentare ecologice și organice tradiționale, fiind poziționate în apropierea unor piețe de proximitate, magistrale rutiere și de cale ferată centrale esențiale pentru economia națională.”

În concluzie, Viorel Chivriga a menționat că înființarea GAL are drept scop cooperarea comunităților rurale și conectarea acestora la rețelele naționale și internaționale, iar acest lucru va genera transfer de experiență și know-how.

Sursa: <http://provincial.md>

O NOUĂ GRĂDINIȚĂ RENOVATĂ CU SPRIJINUL FINANCIAR AL ROMÂNIEI LA CIULUCANI, TELENEȘTI

O nouă grădiniță renovată cu sprijinul financiar al României a fost inaugurată marți, 12 iunie, în localitatea Ciulucani, raionul Telenești. Pentru lucrările de renovare a acestei instituții preșcolare, statul român a investit peste 2,3 milioane de lei, iar alte aproape 500 de mii de lei

au fost oferii de autoritățile locale și Fondul de Investiții Sociale din Moldova. Peste 840 de grădinițe din R.Moldova au fost reparate până acum din bani oferii de Guvernul României.

Aproape 70 de copiii din satul Ciulucani au acum condiții moderne la grădiniță. Aici au fost schimbate ușile și ferestrele, sistemul de ventilare și cel de încălzire. Grădinița a fost dotată cu mobilierul necesar și cu un utilaj pentru bucătărie. Vechea grădiniță de copii din Ciulucani era amplasată într-o fostă casă de locuit, aici, însă, copiii vor avea parte de mai mult spațiu și condiții mai bune, spun părinții și educatorii.

„Am o fetiță care vine la grădiniță aici și îi place foarte mult. Se trezește dimineața și mai întâi mă întreabă dacă mergem la grădiniță. Au condiții bune și este spațios aici”, povestește o mamă care-și aduce copiii la grădiniță.

„Avem aici condiții, avem spațiu mult, pentru că în cealaltă grădiniță copii dormeau câte 3 pe pat. Aici este mult mai bine: avem mobilier nou și colorat, e spațios, e lumină, este vesel. Este de o plăcere să lucrez aici”, spune educatoarea Inga Țuvrilă.

„La noi în grădiniță este foarte bine și îmi place mult. Aici avem jucării. Măsuțele și scăunele sunt colorate”, spune și Luisa-Francesca, care frecventează grădinița din Ciulucani.

La inaugurarea grădiniței a participat și o delegație a Parlamentului României.

„Faptul că suntem aici, atâția parlamentari români din tot spectrul politic al Parlamentului României, certifică încă o dată faptul că indiferent de confesiune, religie, poporul român și România sunt alături de cetățenii Republicii Moldova. Și în continuare reiterăm sprijinul, un sprijin afirmat și la nivel înalt, pentru viitorul comun și pentru parcursul european pe care-l vom parcurge împreună”, a declarat copreședintele Comisiei Comune de Integrare Europeană, Bogdan-Ionel Rodeanu.

Investiția pe care Guvernul României a făcut-o de-a lungul timpului în educația din Republica Moldova este una de valoare, a apreciat ambasadorul României, Daniel Ioniță

„Este o investiție în viitorul acestor copii minunați, pentru că cu toții avem nevoie de oameni educați. Avem nevoie, ca prin educație, acești copii să strălucească precum diamantele.

Peste 840 de astfel de grădinițe au fost reparate până acum cu bani oferii de statul român. În prezent, Fondul de Investiții Sociale din R. Moldova, care implementează acest proiect, are în gestiune 26 de milioane de euro acordate de Guvernul român pentru infrastructura grădinițelor din Republica Moldova, iar o parte din acești bani au fost deja folosiți.

Sursa: <https://radiochisinau.md>

COMISIA REGIONALĂ SECTORIALĂ A DISCUTAT DESPRE PROIECTELE IMPLEMENTATE ÎN DOMENIUL APROVIZIONĂRII CU APĂ ȘI CANALIZARE ÎN REGIUNEA CENTRU

Membrii Comisiei Regionale Sectoriale în domeniul Aprovizionării cu Apă și Canalizare (CRS AAC) din Regiunea de Dezvoltare Centru, creată cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), s-au întrunit joi, 14 iunie, în cadrul celei de-a treia ședințe ordinare.

La eveniment au mai participat specialiștii delegați de administrația publică locală din raioanele Regiunii Centru în grupul de suport tehnic pentru CRS AAC, consultanți și experți GIZ, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), precum și specialiști ai Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Centru.

În debutul ședinței, Petru Veveriță, consultant național GIZ, a făcut o scurtă prezentare a subiectelor de pe agendă și a reconfirmat deschiderea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei în acordarea sprijinului necesar Comisiei, astfel încât aceasta să-și îndeplinească eficient misiunea.

Ludmila Gofman, expertă GIZ, a prezentat raportul privind situația actuală a sectorului AAC în Regiunea Centru, bazat pe rezultatele chestionarelor completate de APL II și operatorii de servicii AAC din Regiune. În concluzie, experta a recomandat membrilor comisiei și responsabililor să acorde atenție deosebită veridicității datelor colectate despre domeniul AAC, pentru că investițiile sunt eficiente numai dacă răspund problemelor reale ale sectorului.

Vitalie Fărîmă, șeful Serviciului fonduri de dezvoltare în cadrul MADRM, a făcut o prezentare a celor 134 de proiecte demarate în Regiunea Centru, finanțate din Fondul Ecologic Național (FEN) și a vorbit despre problemele care apar în procesul de implementare a acestora. De asemenea, reprezentantul MADRM a făcut unele recomandări referitoare la conceptele de proiecte eligibile pentru FEN și a răspuns la întrebările participanților la ședință.

Serafima Tronza, consultant superior în Direcția politici de management integrat al resurselor de apă din cadrul MADRM, a vorbit despre avantajele și dezavantajele formelor organizatorico-juridice ale operatorilor din domeniul AAC în procesul de regionalizare a serviciului.

Planul general de aprovizionare cu apă și sanitație în raionul Ialoveni a fost prezentat de Nicolae Secieru, specialist în cadrul Consiliului raional Ialoveni. La același subiect a vorbit și Pavel Panuș, director la Ingineria Apelor. Astfel, inginerul a vorbit despre aspectele tehnice ale planului și a recomandat autorităților unele modele de instituționalizare a rețelelor de apă și canalizare care vor fi construite pe parcurs.

De asemenea, în ședința comisiei a fost prezentat și aprobat Planul de activitate al CRS AAC pentru al doilea semestru al anului 2018, elaborat în conformitate cu sugestiile și propunerile formulate de membrii CRS în cadrul primelor două ședințe ordinare.

În cadrul aceleiași ședințe, membrii CRS AAC l-au confirmat în calitate de copreședinte al Comisiei pe actualul președinte al raionului Ialoveni, Lilian Carmanu. Copreședinte din partea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului este Nadejda Chilaru, șefa Direcției politici de management integrat al resurselor de apă.

CRS AAC a fost constituită prin Decizia nr. 3/05 din 20 septembrie 2017 a CRD Centru. Tot atunci, CRD Centru a aprobat Regulamentul de funcționare a structurii create. Funcționalitatea Comisiei va fi asigurată de ADR Centru cu susținerea proiectului MSPL, implementat de GIZ cu sprijinul financiar al Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernului României, Guvernului Suediei, Uniunii Europene și Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

În activitatea sa, CRS AAC dezbate proiecte de decizii, elaborând totodată recomandări pe marginea acestora, pentru a fi prezentate în cadrul ședințelor CRD Centru. Comisia are drept atribuții examinarea și aprobarea priorităților dezvoltării regionale în sectorul AAC, promovarea proiectelor regionale în rândul donatorilor și investitorilor, examinarea, cu suportul experților independenți specializați, a portofoliului de proiecte, a diferitor studii, analize și recomandări pentru cristalizarea unei viziuni regionale privind dezvoltarea sectorului respectiv.

Sursa: <http://adrcentru.md>

VIZITĂ DE INSPECTARE A ȘANTIERULUI DE REABILITARE A INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT
PE TRASEUL UNGHENI – CETIRENI - ALEXEEVCA

Miercuri, 13 iunie, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Centru, domnul Viorel Jordan, împreună cu specialiștii Secției Managementul Proiectelor din cadrul Agenției au făcut o vizită de inspectare a șantierului de reabilitare a infrastructurii de transport pe traseul L392 Ungheni - Cetireni - Alexeevca. La acțiunea de verificare a lucrărilor au fost și reprezentanții Consiliul raional Ungheni - președintele raionului, doamna Ludmila Guzun, vicepreședintele raionului, domnul Alexandru Brînza, responsabilul tehnic și agentul economic, care efectuează lucrările.

Principalele subiecte abordate au vizat graficul de executare a lucrărilor, calitatea și volumul realizat. În acest context specialiștii ADR Centru au constatat că reabilitarea terasamentului și a sistemului rutier au fost efectuate în proporție de 10 la sută. Până în prezent a fost restabilit și pichetat un traseu cu o lungime de 17,5 km, iar o porțiune de drum, de circa 900 m, a fost executată în asfalt. În momentul de față este efectuată construcția trotuarelor și a intrărilor în curți.

Proiectul "Reabilitarea infrastructurii de transport pe traseul L392 Ungheni - Cetireni - Alexeevca" este implementat de ADR Centru și finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională, cu participarea consiliului raional Ungheni și urmează a fi realizat pînă la sfîrșitul anului 2020.

Sursa: <http://adrcentru.md>

RAPORTUL PRIVIND STAREA ACTUALĂ ÎN SECTORUL ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE, PREZENTAT MEMBRILOR COMISIEI DE SPECIALITATE A CRD NORD

Membrii Comisiei regionale sectoriale în domeniul Alimentare cu apă și canalizare (CRS/AAC) din Regiunea de Dezvoltare Nord, creată cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), s-au întrunit vineri, 8 iunie, în incinta Consiliului raional Soroca, în cadrul celei de-a treia ședințe.

La eveniment au mai participat reprezentanți din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), autorități publice locale, reprezentanți GIZ și ADR Nord.

În debutul ședinței, Nadejda Chilaru, șefa Direcției politice de management integrat al resurselor de apă în cadrul MADRM, a apreciat că în cadrul platformei CRS/AAC urmează să fie analizate cele mai stringente probleme ale regiunii în sectorul AAC și identificate cele mai bune soluții pentru fiecare problemă în parte.

La rândul său, Serghei Cetulean, copreședinte al CRS/AAC, a menționat că actuala abordare în procesul de luare a deciziilor cu impact pentru regiune are menirea să contribuie la consolidarea

cooperării intercomunitare în domeniul AAC. Totodată, consultantul național superior Petru Veverița a precizat că Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) va continua să acorde sprijinul necesar Comisiei, astfel încât aceasta să își îndeplinească misiunea conform [Regulamentului](#).

Membrii CRS/AAC au discutat despre situația curentă în sector specifică Regiunii de Dezvoltare Nord, reieșind din informațiile raportului bazat pe rezultatele unor chestionare completate de autoritățile publice locale și de operatorii de AAC din regiune. Raportul a fost prezentat de către Ludmila Gofman, expert național GFA/GIZ.

Referindu-se la regionalizarea serviciilor de AAC, Nadejda Chilaru, șefa Direcției politice de management integrat al resurselor de apă în cadrul MADRM, s-a referit la cadrul legal și instituțional și la oportunitățile de dezvoltare a unui serviciu durabil. La rândul său, Vitalie Fărâmbă, șeful Serviciului fonduri de dezvoltare în cadrul MADRM, a prezentat proiectele din domeniul AAC, finanțate din Fondul Ecologic Național. Totodată, Sergiu Rusu, expert național GFA/GIZ, a prezentat membrilor Comisiei un studiu de caz privind regionalizarea serviciului de AAC, reieșind din experiența S.A. „Servicii Comunale Florești”.

În cadrul ședinței, membrii Comisiei au luat act de Planul de activitate al CRS/MDS pentru semestru al II-lea a.c., pe care l-au aprobat.

CRS/AAC a fost constituită prin [Decizia nr. 3](#) din 29 iunie 2017 a CRD Nord. Tot atunci, CRD Nord a aprobat [Regulamentul](#) de funcționare a structurii create. Funcționalitatea Comisiei este asigurată de ADR Nord cu susținerea proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), implementat de Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) cu sprijinul financiar al Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernului României, Guvernului Suediei, Uniunii Europene și Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Amintim că, în cadrul [primei sedinte](#), membrii CRS/AAC l-au ales în calitate de copreședinte al Comisiei pe Serghei Cetulean, primarul satului Parcani, raionul Soroca, implicat în implementarea unui [proiect de alimentare cu apă](#) la Parcani. Copreședinte din partea MADRM este Ion Lică, consultant principal, aprobat prin [Decizia nr. 2](#) din 27.09.2017 a Consiliului Regional pentru Dezvoltare (CRD) Nord.

În activitatea sa, CRS/AAC dezbate proiecte de decizii, elaborând totodată recomandări pe marginea acestora, pentru a fi prezentate ulterior în cadrul ședințelor CRD Nord. Comisia are drept atribuții examinarea și aprobarea priorităților dezvoltării regionale în sectorul AAC, promovarea proiectelor regionale în rândul donatorilor și investitorilor, examinarea, cu suportul experților independenți specializați, a portofoliului de proiecte, a diferitor studii, analize și recomandări pentru cristalizarea unei viziuni regionale privind dezvoltarea sectorului respectiv.

Sursa: <http://adrnord.md>

ADR SUD MONITORIZEAZĂ PROIECTELE DIN RAIONUL CĂUȘENI FINANȚATE DIN SURSELE FNDR

Specialiștii din cadrul Agenției de Dezvoltare Sud au întreprins la 12 iunie 2018 vizite de monitorizare pentru două proiecte. Din cadrul agenției au participat: Andrei Popușoi, șeful Secției managementul proiectelor (SMP), Nicolae Cotruță, Andrei Tomescu și Viorica Cuțitaru, specialiști în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor.

Primul popas de monitorizare a fost făcut în cadrul proiectului „Oportunități pentru atractivitatea investițională în economia Regiunii de Dezvoltare Sud”, care prevede construcția rețelilor, comunicațiilor, drumului de acces și amenajarea teritoriului în Filiala Căușeni a Zonei Economice libere Bălți, pentru care lucrările au fost demarate.

Acest proiect are valoarea totală de aproximativ *18 620,18 mii lei*, dintre care din surse FNDR – *10 120,18 mii lei*, contribuția Consiliului raional Căușeni fiind de *8 500,00 mii lei*. Pentru anul 2018 a fost aprobată spre finanțare suma de un milion de lei.

O altă vizită a fost întreprinsă cu scopul de a monitoriza lucrările în cadrul proiectului „*Construcție a sistemului de canalizare în sectorul Valul lui Traian și modernizarea stației de epurare din orașul Căușeni*”, lucrările căruia deja sunt finalizate.

Precizăm că proiectul „*Construcția sistemului de canalizare în sectorul Valul lui Traian și modernizarea stației de epurare din orașul Căușeni*”, inclus în Documentul Unic de Program 2017-2020 și finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională, constă din două etape. Primei etape îi revine construcția unui sistem de canalizare într-un cartier din or. Căușeni cu o lungime de circa 9 km, beneficiari fiind circa 2000 de locuitori. Costul total al implementării primei etape a proiectului este de 8,33 mln lei.

Sursa: <http://adrsud.md>